

Parshat Vayechi

E. Rubin

Rashi

AND JACOB LIVED – Why is this section (Sidra) totally closed? ויחי יעקב

Because, comprising as it does an account of the death of Jacob, as soon as our father Jacob departed this life the hearts and eyes of Israel were closed (their eyes became dim and their hearts troubled) because of the misery of the bondage which they then began to impose upon them

Mizrachi/Maharal

מצרת השעבוד. ואף על פי שיוסף חי אחר פטירתו של יעקב נ"ד שנה וא"א לשעבדם בחייו שהיה מושל בכל ארץ מצרים ואמרו כל זמן שאחד מן השבטים קיים לא התחילו לשעבדם י"ל שלא היה שעבוד ממש אלא דרך בקשה ופיוס כמו שאמרו בתחלה בפה רך ואחר כך בפרך שזה לא היה יכול יוסף למונעו מפני שגם המצריים היו עושים זה ברצונם להראות חבתן למלך אלא שעם כל זה היו ישראל מצירים על הפועל הזה מפני שהיו רואים בשכלם שזה יהיה סבה לשעבדן בסוף שלא ברצונם וכ"ש בהיותם מקובלים מאבותיהם שהם עתידים שישתעבדו למצרים והיינו צרת השעבוד דקאמר ולא שעבוד ממש ופי' שהתחילו לשעבדם שהתחילו לעשות בהם סימני השעבוד:

Klei Yakar

הפסוק מאשימם על ישיבה זו שבקשו אחוזה בארץ לא להם, ולא כך אמרו אל פרעה לגור בארץ באנו, מלמד שמתחלה לא ירדו להשתקע שמה אלא לגור כמדוייר בי דיירא ועכשיו חזרו מדבריהם, וכל כך נשתקעו שמה עד שלא רצו לצאת ממצרים, עד שהוצרך הקב"ה להוציאם משם ביד חזקה, ואותן שלא רצו לצאת מתו בשלשת ימי אפילה.

Ramban

יחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה כבר הזכרתי (לעיל מג יד) כי רדת יעקב למצרים הוא גלותינו היום ביד החיה הרביעית (דניאל ז ז) רומי הרשעה כי בני יעקב הם עצמם סבבו רדתם שם במכירת יוסף אחיהם ויעקב ירד שם מפני הרעב וחשב להנצל עם בנו בבית אוהב לו כי פרעה אוהב את יוסף וכבן לו והיו סבורים לעלות משם ככלות הרעב מארץ כנען כמו שאמרו (לעיל מז ד) לגור בארץ באנו כי אין מרעה לצאן אשר לעבדיך כי כבד הרעב בארץ כנען והנה לא עלו אבל ארך עליהם הגלות ומת שם ועלו עצמותיו וזקני

פרעה ושריו העלוהו ועשו עמו אבל כבד וכן אנחנו עם רומי ואדום אחינו הסיבנו ביאתינו בידם כי כרתו ברית עם הרומיים ואגרפס המלך האחרון לבית שני ברח אליהם לעזרה ומפני הרעב נלכדו אנשי ירושלים והגלות ארך עלינו מאד לא נודע קצו כשאר הגליות ואנחנו בו כמתים אומרים יבשו עצמותינו נגזרנו לנו ויעלו אותנו מכל העמים מנחה לה' ויהיה להם אבל כבד בראותם כבודנו ואנחנו נראה בנקמת ה' יקימנו ונחיה לפניו

Ramban

וטעם "ויקרא" שהרים קולו בכעס ואמר למשרתיו הוציאו כל איש מעלי בלתי האנשים האלה וטעם בהוצאה שהוציאם משם כדי שלא ישמעו בהזכירו להם המכירה כי תהיה להם (לחרפה) וגם אליו למכשול שיאמרו עבדי פרעה ומצרים עליהם אלו אנשי בוגדות לא יגורו בארצנו ולא ידרכו בארמנותינו בגדו באחיהם גם באביהם בגדו מה יעשו במלך ובעמו גם ביוסף לא יאמינו עוד

Rashi 47:2

ומקצה אחיו. מן הפחותים שבהם לגבורה, שאין נראים גבורים, שאם יראה אותם גבורים יעשה אותם אנשי מלחמתו,

Ramban 47:31

"Swear to me, and he swore" - Jacob was not suspecting that his righteous beloved son would defy his father's word, about which [Joseph] already promised that "[he] would do according to [Jacob's] word". [Jacob] did this in order to strengthen his position versus Pharaoh, for he might have not given permission Joseph to depart and say, "take your brothers and servants, and go [to the land of Canaan]"; or he might have wished for the prophet [Jacob] to be buried in Egypt as an honor and merit. Therefore, [Jacob] adjured [Joseph] so that [Pharaoh would feel] it was improper [to make Joseph] violate his oath. (Also, because of the oath, Joseph would put extra effort into it.) And so it happened, as [Pharaoh] said (50:6), "Go and bury your dead, as you have sworn".

50:24

וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל-אֶחָיו אֲנֹכִי מֵת וְאֱלֹהִים פָּקֹד יִפְקֹד אֶתְכֶם וְהֶעֱלָה אֶתְכֶם מִן-הָאָרֶץ הַזֹּאת
אֶל-הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְאֲבֹתְהֶם לֵאמֹר וְלֵיצֶקֶב:

Rashi Shemot 13:19

HE HAD STRAITLY ADJURED — He had made them השבע השביע swear that they would make their children swear. But why did he not make his sons swear that they would take him to the land of Canaan immediately on his death, as Jacob had made his sons swear? Joseph said: I was a ruler in Egypt and I had sufficient power to do what my father desired; but my sons — the Egyptians will not permit them to do this. Consequently he made them swear that when they would be delivered and would go forth from there that they would take him up (with them (Mekhilta d'Rabbi Yishmael 13:19:8